



Centurions van de 6e Britse Tankdivisie trekken naar het front

Taaie volharding kenmerkte de Nederlandse troepen

door B. Koning
kolonel van de Gen. Staf

Bij „Battle Royal” leverde 1 L.K. een prima prestatie

GOEDE GEALLIEERDE SAMENWERKING

DE strijdkrachten van Shape (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) — ter zee, te land en in de lucht — hebben dit jaar ruim 60 grote oefeningen gehouden. De landen van de vrije wereld hebben ten aanzien van hun defensie niet stilgezeten. Dit blijkt ook wel heel duidelijk als wij de deelneming van Nederlandse eenheden aan de geallieerde manoeuvres aan ons voorbij laten gaan.

IN 1951 verschenen wij voor het eerst ten tonele met één — zegge en schrijve — een regimentsgevechtsgroep, dus zo ongeveer 1/3 divisie. In 1952 kwamen wij, bij Hold Fast, met een legerkorpsstaf, enige legerkorps-troepen en één parate divisie. In 1953 deden wij mee met een legerkorpsstaf, reeds veel sterkere legerkorpsstroepen en één parate divisie, terwijl wij — bij wijze van proef — een Britse tankdivisie onder onze bevelen kregen. Wij hebben die proef toen, bij de oefening Grand Repulse, goed doorstaan en de geallieerde legerleiding heeft dan ook niet gearzeld, om ons bij de oefening Battle Royal wederom een Britse tankdivisie ter beschikking te stellen. Ditmaal was Nederland wederom vertegenwoordigd door de Legerkorpsstaf, zeer sterke Legerkorpsstroepen, de parate 4e Divisie onder generaal-majoor Couzy, het geheel onder commando van luit.-generaal Opsomer. De 6e Britse Pantserdivisie, onder bevel van brigade-generaal Richardson, maakte zoals gezegd, eveneens deel uit van 1 L.K.

De opzet

VOOR de uitvoering van de manoeuvre was de volgende opzet uitgedacht. Er zijn vier denkbeeldige landen, een Noordland, een Zuidland, Ruhrland en Skiland. Noord- en Zuidland liggen tussen Ruhr- en Skiland in, met Ruhrland in het Westen en Skiland in het Oosten. Ruhrland en Skiland zijn strikt neutraal en militair krachtig. Zij zullen geen enkele inbreuk op hun neutraliteit dulden. De grens tussen Noord- en Zuidland wordt gevormd door de spoorweg Rheine-Osnabrück-Bad Oeynhausens-Rinteln. Sinds geruime tijd heerste tussen Noord- en Zuidland een steeds toenemende spanning. Op 22 September barstte de bom en ging Noord tot de aanval over. Die aanval werd ingezet met één leger, het 1e Engels-Nederlandse leger bestaande uit één Brits legerkorps en het gemengde Nederlands-Britse legerkorps. Het 1e Engels-Nederlandse leger werd in de lucht gesteund door de 2e Tactische luchtmacht. Het 1e Engels-Nederlandse

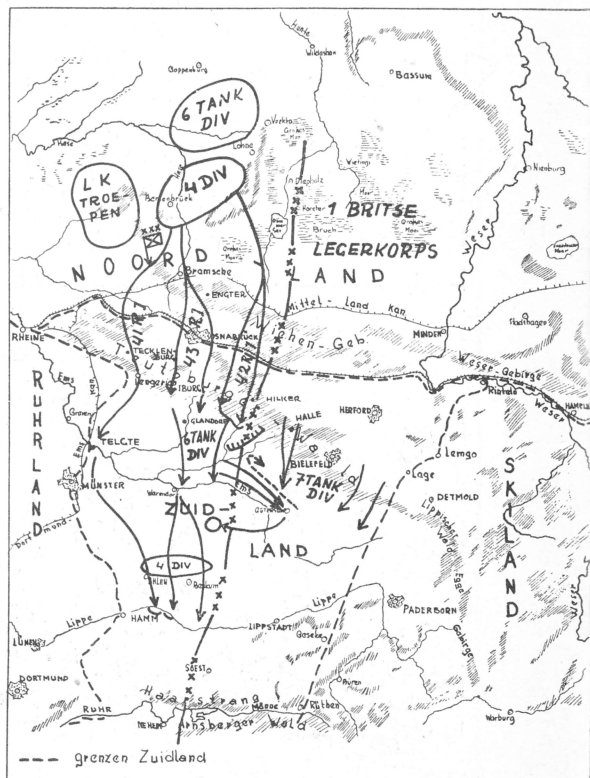
leger stond onder commando van de Engelse generaal Whistler, een zeer goede bekende van ons land, want hij was tijdens de tweede wereldoorlog de commandant van de 3e Britse divisie, die in de slagen bij Overloon en Venray en bij de verdere bevrijding van Limburg ten Westen van de Maas een belangrijke rol heeft gespeeld. Als Territoriaal Commandant in Engeland heeft hij het Royal Sussex regiment onder zijn bevelen, waarvan H.M. de Koningin onlangs tot Kolonel werd benoemd.

Zwaar verlies

ALVORENS tot een beschrijving van het verloop van de oefening over te gaan, willen wij eerst de Engelse generaal-majoor Mitchell herdenken. Hij was commandant van de 6e Britse tankdivisie, die tijdens deze oefening onder Nederlands bevel was gesteld. Op 16 September, één dag voordat de Nederlandse troepen zich naar hun concentratiegebied in Duitsland bega-

ven, viel de generaal, die een verwoed paardenliefhebber was, bij een rit van zijn paard. Die val was zo noodlottig, dat hij — zonder bij kennis te zijn gekomen — nog diezelfde dag overleed.

Zijn heengaan betekende niet alleen een zwaar verlies voor het Britse leger, dat in hem een zeer bekwaam en energiek aanvoerder bezat, maar ook voor ons, Nederlanders, die hem een zeer gewaardeerde vriend mochten noemen. Jaren lang heeft generaal Mitchell in verschillende functies met de Nederlanders samengewerkt. Hij was bij ons een zeer geziene figuur, die door zijn hoffelijk optreden en zijn groot begrip voor onze moeilijkheden, en onze eigenaardigheden — want die hebben wij — een waar vriend van ons land was geworden.





Maaltijd in de voorste lijn. De gevechts-rantsoenen smaken best!

Zijn heengaan betekende tevens een slag voor de 6e tank divisie, waarover hij het bevel voerde. Brigade-generaal Richardson, een der regimentscommandanten van de Divisie, stond nu voor de moeilijke taak, om vlak voor de aanvang der manoeuvres, dit commando op zich te nemen. Maar het dient gezegd, dat onze Engelse wapenbroeders van de 6e Tank Divisie zich prima hebben gehouden.

De tegenpartij

DE Zuidelijke strijdkrachten werden gevormd door het 1e Belgische leger, bestaande uit een Belgische infanterie- en pantserdivisie, de 1e Canadese infanteriebrigade, een Brigadegroep Britse parachutisten van de 16e Britse parachutistendivisie, terwijl dit leger in de lucht gesteund werd door de 83e-tactische groep luchtmachtstrijdkrachten. Bij beide partijen was atoomartillerie ingedeeld (280 mm).

Het verloop

ONDER stromende regen begonnen wij op 22 September onze opmars. Snelheid stond op de voorgrond, alsmede een zo groot mogelijke verspreiding, want de tegenpartij beschikte over meer atoomwapens dan wij. Daarom startte de 4e Divisie niet als een massale sterke eenheid — de aanval in conventionele stijl — maar met vijf scherpe speerpunten. Over vijf opmarswegen gingen gevechtsgroepen van infanterie, artillerie, tanks en genie voorwaarts. De opdracht was om zich niet in de passen van het Teutoburgerwoud te laten ophouden, maar om dóór de bossen de vijandelijke weerstanden te omtrekken en ten val te brengen. Op voortreffelijke wijze hebben onze troepen deze opdracht met grote voortvarendheid en doorzettingsvermogen, waarbij het uiterste van mens en machine werd geëist, uitgevoerd. Tevens had de divisie opdracht om, zodra er een gat in de vijandelijke verdediging

was geslagen, daar een gemotoriseerde strijdgroep door heen te sturen om te pogen — bij verrassing — een of meer bruggen over de rivier de Eems te nemen en te houden. Indien dit lukte, zou dit de taak van de 6e Britse Tank Divisie aanmerkelijk verlichten. Want deze Divisie, die achter de 4e Divisie volgde, had tot opdracht om, zodra er gaten in de vijandelijke weerstand in het Teutoburgerwoud zouden zijn geslagen, daar doorheen te jagen, over de Eems naar de Lippe te snellen en daar — indien de vijand de bruggen al zou hebben vernield — een zogenaamde „hasty crossing” uit te voeren.

Maar dit plan kon niet worden verwezenlijkt. De bruggen over de Eems bleken allen te zijn vernield. Bovendien hadden de Belgen de Eems tussen Warendorf en Telgte geïnundeerd, door het sluiten van de stuwen bij Telgte, zodat op dit gedeelte niet aan een rivierovergang kon worden gedacht.

Critieke situatie

ER moest dus een andere opzet worden gemaakt. C-1 L.K. besloot, dat de 6e Britse tankdivisie nu Oost van Warendorf de rivier zou forceren, terwijl 4 Div. de achtergebleven weerstanden in het Teutoburgerwoud zou opruimen. Maar tijdens de voorbereidingen van de 6e Tankdivisie voor deze aanval, welke zou worden uitgevoerd met de infanterie van de tankdivisie, werden de zich gereedstellende troepen door een atoomgranaat getroffen, waardoor de aanval voorlopig van de baan was.

Daarmee waren de moeilijkheden nog niet ten einde. Oost van het 1e Nederlandse legerkorps opereerde het 1e Britse legerkorps. Dit L.K. was — in tegenstelling tot ons L.K. — met zijn tankeenheden voorop ten aanval gegaan. Deze tanks liepen vast in het Teutoburgerwoud. De Belgen profiteerden daarvan door drie atoomgranaten op de vastgelopen tankeenheden te

werpen, zodat zij voorlopig althans van die kant niet veel te vrezen hadden. Het 1e Nederlandse L.K. kwam daarvoor in een zeer ongunstige positie te zitten. In front vastgelopen tegen de Eems, had het nu tussen Teutoburgerwoud en Eems een geheel open flank. De Belgen buiten dit onverwachte tactische voordeel volledig uit, door met hun pantsereenheden een aanval uit te voeren tegen onze ongedekte Oostflank. Bovendien lieten zij ook nog parachutisten landen. Zij hoopten door deze gecombineerde actie het 1e Nederlandse legerkorps afzonderlijk te kunnen vernietigen.

Maar nu toonden de Nederlanders zich op hun best. Aan eenheden van 4 Div. en 6 Tankdivisie werd gelast — zo snel als enigszins mogelijk was — front te maken naar het Oosten, terwijl achter deze muur van infanterie en tanks met de grootste felheid tegen de gelande parachutisten werd opgetreden. (De landing van de parachutisten viel in zoverre in het water, dat vanwege de met emmers neerplensende regen, een echte landing niet mogelijk was. De parachutisten werden daarom per (neutrale) autocolonne naar de plaatsen gebracht, waar zij in werkelijkheid, bij goed weer, zouden zijn afgesprongen).

In zeer korte tijd was met de parachutisten afgerekend. En op de Oostelijke flank werd de aanval der Belgische tanks afgeslagen. Daar kon men nu de rollen omdraaien. Want de 6e Britse Tank Divisie ging — met zijn rechtervleugel aangeleund tegen de Noord-oever van de Eems — tot de tegenaanval over in de richting van Guttersloh, terwijl van de richting Halle uit de 7e Britse Tankdivisie — de beroemde „Woestijnraffen” — eveneens oprukte, zodat de Belgen er heel lelijk tussen kwamen te zitten en ijlings moesten terugtrekken.

Ondertussen had men bij het 1e Nederlandse Legerkorps niet stil gezeten. De 4e Divisie had — terwijl de 6e Tank

Snel komt de veldartillerie in stelling





De eerste brief naar huis

Divisie ten aanval, richting Gutersloh, voorwaarts ging — opdracht gekregen om de oude taak van de 6e Tank Divisie over te nemen en de overgang over de Eems te forceren Oost van Warendorf, terwijl eveneens gepoogd moest worden om bij Telgte, waar de (denkbeeldige) inundaties ophielden, over de rivier te komen. Mede onder de invloed van de klap, die de Belgen bij Gutersloh hadden gekregen, gingen de Belgen en Canadezen nu ook tegenover het Nederlandse Legerkorps terug en kon de 4e Divisie in korte tijd over de Eems komen om daarna een snelle opmars naar de Lippe te ondernemen, waarbij 4 Div. tevens opdracht kreeg om — overal waar dat kon — vaste voet te krijgen op de Zuidelijke oever van de Lippe. C-1 L.K. wilde blijkbaar de tegenslag, die Zuid had ondervonden, ten volle uitbuiten en hem geen gelegenheid geven zich nogmaals, zoals hij dat na zijn terugtocht uit het Teutoburgerwoud achter de Eems had gedaan, ter verdediging achter de Lippe in te richten. Het uitbuiten van de overwinning is inderdaad nog belangrijker dan de overwinning zelve. De opmars naar de Lippe voltrok zich in een uiterst snel tempo in stromende regen. Maar het leek wel alsof onze troepen nog niets achter de rug hadden en pas waren begonnen.

Reeds spoedig werd de Lippe bereikt en hoewel alle bruggen waren vernield, konden zeer snel bruggenhoofden over deze rivier worden gevormd.

Slotheschouwing

DAARMEDE was de manoeuvre Battle Royal ten einde. Wanneer wij deze oefening in haar geheel bezien, kunnen wij constateren, dat het een leerzame, maar ook zeer zware oefening is geweest, die het uiterste van alle deelnemers — van hoog tot laag — heeft geëist.

De tactische problemen waarvoor commandanten en staven werden gesteld, waren niet gering, in het bijzonder niet ten aanzien van de inzet der tactische atoomstrijdmiddelen. De coördinatie van grond- en luchtmachtstrijdkrachten bleek op de juiste wijze te kunnen worden behandeld in het vuursteun coördinatie centrum. De logistieke verzorging van de troep haperde geen ogenblik, hetgeen in de eindeloze modderpoelen van het manoeuvre-terrein inderdaad een unieke prestatie mag worden genoemd.

De samenwerking met onze geallieerde wapenbroeders is zeer goed geweest. Er was geen moment van wrijving. Moeilijkheden als gevolg van verschil in taal en organisatie werden door een soepel werkend systeem van liaisongroepen in de kortst mogelijke tijd, steeds tot ieders tevredenheid opgelost. Maar het belangrijkste daarbij was, dat de geest van onderling begrip aanwezig was. Daardoor groeide er teamgeest en saamhorigheidsgevoel. Hier demonstreerde zich de „eenheid in verscheidenheid” op waarlijk bijzondere wijze.

Uit een oogpunt van internationale samenwerking is deze oefening dan ook een groot succes geweest. Bovendien was het van groot belang, dat aanvoerders en staven van de samenwerkende onderdelen elkaar hebben leren kennen en met elkaars gewoonten en methoden op de hoogte zijn geraakt. Met behoud van ieders eigenaardigheden en tradities is hier een grote bijdrage geleverd voor de vorming van de zo noodzakelijke eenheid tussen de verschillende onderdelen van de West-Europese defensie.

En voor de troep ze've kan men eveneens bewondering hebben. Taaië volharding — welke een zo voortreffelijk kenmerk van ons volk is — werd ook weer in ruime mate ten toon gespreid. Een Engels opperofficier sprak van een hel van modder en water, waarin onze troepen moesten opereren. Het

weer heeft ons inderdaad niet meegezefen. Het water viel soms met bakken uit de hemel. Maar ondanks alles werd doorgezef. Het is inderdaad een vertrouwenwekkende prestatie, welke het 1e Nederlandse Legerkorps bij deze manoeuvre geleverd heeft.

Impressies van een simpele soldaat

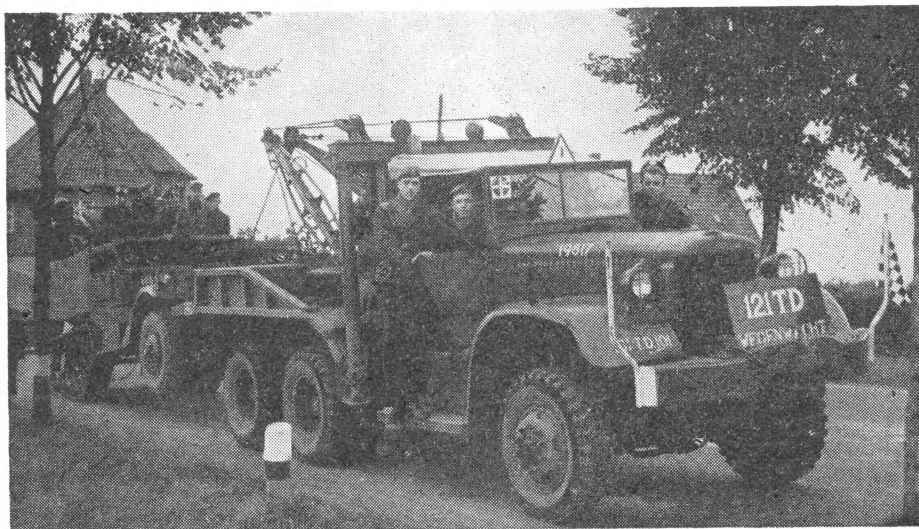
WIE mocht denken, dat het bivakkeren in een sheltertje lang niet alles is en dat je beter in een boerderij kunt slapen, moet de onderstaande ontboezeming van een simpele soldaat maar eens lezen.

Wij zitten voor een paar dagen in een stal, met een paard, een stier en een zwijntje. Het paard is een enorm bierbrouwerspaard. Het vervoersprobleem is dus opgelost. Wanneer morgen de jeep het niet doet, spannen wij het paard er eenvoudig voor Midden in de nacht maakt-ie briesende geluiden. „Was jij dat?” vraag ik mijn slapie. Die snorrt. Het varken in de hoek ook. Varkens slapen snorkend, regelmatig als een secondewijzer gaat dat

Wat later een hevig geruis. Het paard schuurt zijn rug. Ik ben nu klaar wakker en doe een lantaarn aan. De hele stal reageert. Het varken spoedt zich knorrend naar de trog, het stiertje ritselt met zijn stro en staat te reikhalzen. Het aansteken van een lantaarn is voor het vee namelijk het sein, dat er gevoederd wordt. Als ik de lantaarn doof, klinken er protesten. Nog een half uur lang kan ik niet slapen van het geschuifel, gerommel, geknor en gebries. Daarna schijn ik toch ingesukkeld te zijn. Een uurtje later komt de boer zijn beesten eten geven. „Gut geschlafen?” „Ja, wonderbaar.”

Centurion wordt snel gecamoufleerd





Bij de vrachtrijders van Battle Royal

In een indrukwekkend kasteel ergens in Noordland ontmoeten wij luitkolonel H. J. W. Visser, commandant van een transportbataljon. In deze feudale omgeving had hij zijn commandopost ingericht, en terwijl wij spraken, keken van de muren de voorouders van de kasteelheer, in olieverf uitgebeeld, zwijgend en hooghartig toe.

Mannen van de A.A.T. vormen de transportbataljons, de onderdelen die voor de oefening Battle Royal dag en nacht in de weer zijn geweest. Men zou hen (en de mannen van de verbindingdienst) de mannen van het eerste uur kunnen noemen en ook de mannen van het laatste uur, want tot het laatste blijven de verbindingen liggen en moet er vracht of personeel worden vervoerd.

Voor wie het niet gelooft, zullen wij een paar cijfers geven. Op 8 September begon voor het transportbataljon het werk ten behoeve van de manoeuvres en sedert die dag tot en met de 18e September werden ruim 7600 ton goederen vervoerd, bestaande uit munitie, benzine, levensmiddelen, cadí, geniematerieel. T.D.-onderdelen enz. In die 11 dagen werd meer dan 100.000 km afgelegd, 60.000 beladen en 40.000 onbeladen.

Let wel, het bovenstaande geldt voor één transportbataljon, beschikkende over 192 voertuigen.

Tientallen, ja honderdtallen opdrachten werden in de afgelopen dagen uitgevoerd, bij dag zowel als bij nacht. Maar ze deden het graag, de mannen van de A.A.T., want ze houden van hun dienstvak en van het rijden. Dat blijkt ook wel uit de geringe belangstelling voor het ziekenrapport. Niemand voelde er iets voor, het werk te onderbreken en onder de wol te gaan en de dokter kon het werk dan ook op z'n gemak af.

De chauffeur en de hulpbestuurder, zij vormen tezamen een eenheid. De een rijdt en de ander is hem behulpzaam bij het kaartlezen, het lezen van verkeersaanwijsborden, het doorgeven van colonnetekens, de afweer tegen lucht-aanvallen en tenslotte, zeker niet het minst belangrijk, is de hulpchauffeur de man, die de chauffeur helpt bij zijn strijd tegen de slaap, die hem wakker houdt als vermoeidheid zich van hem dreigt meester te maken.

Die twee, chauffeur en hulpbestuurder, horen onafscheidelijk bij elkaar, en het is onjuist, zoals wel eens gebeurt, om hen van elkaar te scheiden.

De mannen van de transportbataljons dragen grote verantwoordelijkheid. Zij zijn aansprakelijk voor hun wagen en voor hun lading. Vaak rijden zij grote afstanden zonder toezicht van meerderen. Zij zijn aan zichzelf overgelaten, maar kunnen die verantwoordelijkheid dragen. Men vertrouwt hen, en zij tonen zich dit vertrouwen waardig...

In dit verband nog één verzoek: Laat de A.A.T.-man niet voor een dichte keuken staan, wanneer hij zich met een hongerige maag bij uw onderdeel voegt. Hij moet hard werken voor de kost en werken met een lege maag dat valt niet mee.

Met wat goede wil is er altijd wel wat te „versieren” voor de hongerige wapenbroeder, die niet op tijd meer thuis kan zijn.

Op bezoek bij „107 kip”

„DROMMEDARIS zwart”, dat was voor velen een zeer bekend begrip geworden tijdens de oefening Battle Royal, want dat was de schuil-

De militaire wegwacht paraat. Een breakdown van de Techn. Dienst heeft een vette brok aan de haak: een half-track met vierlingmitrailleur.

naam van de 107e Kipauto Cie, een onderdeel van de Genie.

Wie de organisatie van 1 L.K. kent, zal weten, dat bij de genievechtsgroep ook een Kipautocompagnie is ingedeeld. Het is wel een veel omvattende taak, welke deze compagnie heeft. Te velde is ze altijd in de weer. Ze rijdt puin en zand voor wegverbetering. Veelal wordt ze ingeschakeld voor andere soorten van vervoer: baileymaterieel, aanvalsbotten, pioniermaterieel, kortom alles wat er op legerkorpsniveau te koop is en waar zware vrachtauto's bij te pas komen.

GESCHAT wordt, dat tijdens de manoeuvres plm. 80.000 liter benzine werd verreden en dat zegt toen wel iets! Laten we een enkel voorbeeld geven. Maandagavond om 20.30 uur komt er een telefoontje: „Wilt u even naar Maarn rijden om daar 50 ton baileymaterieel te halen?” Kapitein Drenth, de commandant, zegt laconiek: „Oké, waar wilt u het gelost hebben?” En een uurtje later rijden 15 kipauto's uit het bos bij Vörden (Noord van Osnabrück) even naar het landelijke Maarn.

De volgende avond tegen half negen zijn ze met hun vrachtje in het bivak terug en kruipen onder de wol. Woensdagmorgen voor dag en dauw zitten ze weer achter het stuur van de G.M.C. of Diamond en rijden naar de opgegeven plaats, lossen de lading en de brug kan worden geslagen.

De compagnie bestaat uit de compagnie-staf, drie pelctons met elk 16 vrachtwagens en een jeep, verder een onderhoudsgroep met takelwagens, driekwart tonners en een werkplaatswagen. De vrachtwagens zijn of G.M.C.'s, of Diamonds en zijn allen voorzien van een kipinrichting, waaraan de compagnie haar naam ontleent.

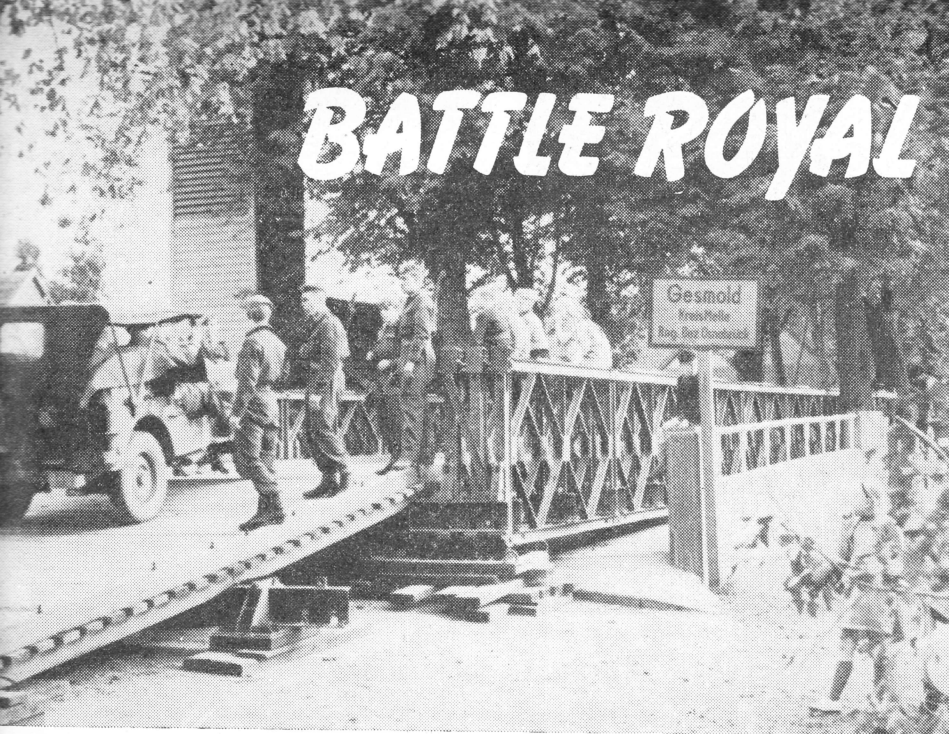
Het ligt voor de hand, dat aan de onderhoudsgroep te velde zware eisen worden gesteld. Wanneer het bivak is ingericht is het een lust om het team van 20 monteurs aan het werk te zien. Een volledige werkplaats met lasuitrusting en dergelijke functioneert daar even vlot als in de kazerne.

De compagnie werkt geheel zelfstandig, ook wat bevoorradings en fourage van levensmiddelen, voorziening van b.o.s.-producten betreft en dat loopt allemaal uitstekend, ondanks de grote drukte op ander terrein.

Onderhoudsgroep van „107 Kip” aan de arbeid



BATTLE ROYAL



**nieuwe
krachtproef
voor 1 L.K.**

Een kransig stukje werk van de Genie: een bij duisternis geslagen brug

Bij dag en nacht voorwaarts in storm en regen

HET regende dat het goot toen wij Zondagmorgen 12 September in Osnabrück uit de trein stapten. En de jeep, welke volgens afspraak redacteur en fotograaf van Legerkoerier zou afhalen, stond voor het verkeerde station! Dat was een onfortuinlijk begin, maar wachtmeester Glastra van de Koninklijke Marechaussee kwam als een reddende engel dwars door de regenvlagen het stationsplein oprijden en bleek in zijn jeep gelukkig net nog ruimte genoeg te hebben om ons naar Engter te rijden, een dorpje in de buurt van Osnabrück, waar de commandant van het voortdetachement, majoor E. Treffers, met zijn staf zijn tenten had opgeslagen.

Over de taak van zulk een voortdetachement — met een Engels woord "advanced party" genoemd — hebben wij al eens eerder geschreven. Men moet daar niet gering over denken.

DIE taak omvat het aanleggen van de voorraden ten behoeve van de aan de oefening Battle Royal deelnemende Nederlandse troepen en 't inrichten van de legerkorps-depots en -aanvullingsplaatsen. De mannen van het voortdetachement zijn dus als het ware de wegbegeleiders voor het Nederlandse Legerkorps en men vindt er dan ook vele wapens en dienstvakken in vertegenwoordigd: genie, geneeskundige dienst, intendance, technische dienst, verbindingdienst, AAT, en Kon. Marechaussee. Al met al ongeveer 4500 man en 800 voertuigen die op Donderdag 9 September van hun Nederlandse standplaatsen waren vertrokken, bij Rammelbeek de Duitse grens waren gepasseerd en tegen de avond hun bestemming hadden gevonden in het C.M.A. (Corps Maintenance Area = gebied waarin de voorraden voor het Legerkorps worden aangelegd) ten Noorden van Osnabrück.

Toch waren deze wegbegeleiders niet de eersten, die het manoeuvre-gebied binnen trokken. Die eer komt toe aan de mannen van het detachement van het Legerkorps Verbindingsbataljon die onder commando van eerste luitenant C. G. A. W. Hakkert al op 2 September het Nederlandse stof van de schoenen schudden om in het C.M.A. de nodige verbindingen te gaan leggen. Na afloop van de manoeuvres waren deze militairen van de verbindingdienst ook weer de laatsten die het terrein van de strijd verlieten.

Majoor Treffers en zijn rechterhand, kapitein W. J. van den IJssel, verklaarden buitengewoon tevreden te zijn over het werk tot dusverre door de mannen van het voortdetachement geleverd.

„Ze hebben gewerkt als paarden, overdag en ook als het moest des nachts. Zo hard is er aangepakt, dat ik ze Zondag vrij heb kunnen geven”, aldus majoor Treffers. In het bijzonder, maar zonder de anderen te kort te doen, loofde hij het zwoegen van de militairen der Intendance Werktroepen-compagnie, die sinds zes jaar niet onder de wapenen waren geweest en nu voor herhalingsoefeningen waren opgeroepen.

Vaartuigendienst in actie

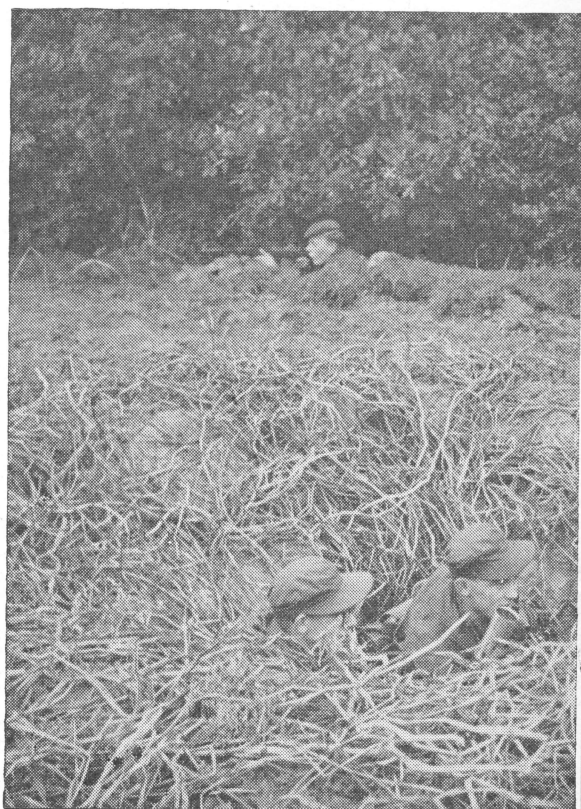
TOEN wij de volgende morgen de brug over het Mittellandkanaal, even ten Zuiden van Bramsche, passeerden, zagen wij daar verscheidene vaartuigen gemeerd, de Nederlandse driekleur wapperend van de achterstevan. Langs de straatweg stonden tal van G.M.C.'s van het Transportbat. geparkeerd, wachtend tot het hun beurt zou zijn om geladen te worden. Manschappen van het detachement der Kon. Marechaussee regelden het drukke verkeer en zorgden ervoor dat de geladen vrachtwagens snel naar de plaats van hun bestemming konden afrijden.

In de kanaalhaven zelf werd naar wij konden constateren behoorlijk aangepakt. De mannen van 146 Werktroepen-compagnie bleken kennelijk niet van plan bij de pakken te gaan neerzitten. Integendeel, met grote voortvarendheid haalden zij de ruimen leeg, stapelden jerrycans met benzine op transporteurs, leidend van schip naar G.M.C., of zetten dozen met gevechtrantsoenen „vijf in een” tussen de grijpers van de hefkransen, welke met een machtige zwaai honderden kilo's vracht uit de ruimen naar de vaste wal overhevelde.

**De Nederlandse soldaat
toonde zich weer van zijn
beste zijde**

Wij spraken hier met 1e luitenant Knoester van de sectie Binnenscheepvaart van de Inspectie Verkeerswezen uit Den Haag. Hij vertelde ons dat op vier plaatsen tegelijk werd gelost. Behalve in Bramsche in Venne, in Herring-

Limburgse Jagers in de voorste lijn





Generaal-Majoor Couzy in gesprek met Kolonel Blanken, een zijner regiments-commandanten

hausen en ook bij Halen, aan een zijtak van het Mittellandkanaal.

Het spreekt vanzelf dat de Vaartuigendienst uit Dordrecht drukke dagen achter de rug had. Twee kempenaars van 600 ton, twee sleepschepen van 270 en 470 ton en drie motorschepen, een van 118 en twee van 150 ton waren ingeschakeld.

Voorts werden van particulieren gehuurd 6 z.g. Dortmunders elk van ongeveer 1.000 ton, welke gesleept werden door een vijftal sleepboten van de Vaartuigendienst. In totaal dus 18 vaartuigen.

Op elk gehuurd schip werd een militair gedetacheerd. Het merkwaardige feit deed zich voor dat de schippers — zelf meest oud-militairen — daar erg veel plezier in hadden en zich zo'n beetje terugwaanden in de onbezorgde tijd van hun eigen eerste oefening.

Maar niet alleen per schip, ook per trein en over de weg werden voorraden voor Battle Royal aangevoerd. Wij zagen op verschillende spoorwegemplacements de mannen van de T.D. Munitie Compagnie uren en uren zwoegen, om de munitietreinen in recordtempo leeg te krijgen. Kranig werk deden deze militairen en wie de stapels (dummy-) munitie langs de wegen zag, moest wel respect krijgen voor hun prestaties.

Vorraadschuren gevuld

ZO werden de voorraadschuren van 1 L.K. snel gevuld. Wat de intendance-goederen betreft, in het depot en in de aanvullingsplaats zagen wij, deugdelijk gecamoufleerd, enorme stapels gevechtsrantsoenen „vijf in een“, dozen met kaas, blikken met margarine, met jam, appelmoes, koffie, thee, gedroogde aardappelen, kortom een grossierderij in kruidenierswaren en aanverwante artikelen van geduchte afmetingen. Daar vonden wij ook de opslagplaatsen van de cadid-artikelen, duizenden van de befaamde en veel geliefde cadid-pakketten met hun goedkope accijnsvrije sigaretten, honderden rekken met flesjes limonade en voorts dozen met de tientallen artikelen welke men in de bekende cadid-wagens kan kopen.

ENKELE kilometers verwijderd van de opslagplaats der levensmiddelen lag verdeeld over 8 posten de B.O.S.-aanvullingsplaats, waar in totaal 2600 ton benzine, olie en smeermiddelen was neergezet, te midden van een brokje prachtig natuurschoon. Uiteraard maakte de benzine het grootste deel hiervan uit, namelijk 2400 ton, oftewel 125.000 jerrycans van 20 liter elk.

Wanneer men nu bedenkt dat al deze jerrycans stuk voor stuk in schepen zijn geladen, gelost, daarna in vrachtauto's geladen en tenslotte in de aanvullingsplaats weer gelost, dan kan men zich een denkbeeld vormen van het werk dezer intendance-onderdelen en de aan hen toegevoegde werktroepen-compagnieën.

Vervoer der troepen naar het manoeuvregebied

IN de tweede helft van deze eerste week werden de troepen van ons Legerkorps uit de vredesgarnizoenen naar het manoeuvregebied vervoerd. Dank zij een goed voorbereid vervoersplan van Staf 1 L.K. is dit enorme transport van ruim 30.000 man (Legerkorpstroepen, 4e Divisie, plus materieel) uitstekend verlopen. Er was een uitgebreid stelsel van verkeersregelingsposten langs de verschillende routes, welke per radio voortdurend met elkaar in contact stonden. Op die manier kon men overal waar stagnatie dreigde, onmiddellijk ingrijpen. Het passeren van de grens leverde evenmin moeilijkheden op, al moest de douane natuurlijk hier en daar steekproeven doen. Voorts werden per trein onderdelen en materieel aangevoerd, en ook deze transporten geschieden naar wens. Vrijdagmiddag arriveerde, over de weg, Staf 1 L.K. in het manoeuvregebied. In enkele uren tijds waren commandopost en stafkwartier ingericht en kon het werk, dat des morgens te Apeldoorn was afgebroken, rustig, alsof er niets gebeurd was, worden voortgezet.

Maar zo hoort het ook bij een goed geliede en perfect draaiende organisatie als de Staf 1 L.K., welke in de loop van de laatste jaren in de praktijk gegroeid is tot een homogeen team, volkomen op elkaar ingespeeld.

Oorlog breekt uit

WOENSDAG 22 September, te 12.00 uur overschreden onze troepen „volgens de plannen“ de grens van Zuidland: de oorlog was begonnen. Wij bevonden ons op dat moment bij Wissingen, een dorpje Oost van Osnabrück. De grens wordt hier gevormd door de spoorlijn. Een voor-compagnie van een der bataljons van 42 R.I. onder commando van kapitein Hoek, was gereed om voorwaarts te gaan, wachtend op het bevel van de B.C. Ieder stond rustig op zijn plaats, van goede camouflage voorzien, de gezichten zwart gevlekt, de wapens schietgereed.

Langs de weg naar de grens had zich reeds de spitspatrouille opgesteld, gecommandeerd door sergeant Boelens. Nog enkele minuten, die snel verstrijken en dan is het zover. Kapitein Hoek geeft het teken: voorwaarts. Behoedzaam gaat de compagnie naar de overweg, men rent de spoorweg over en dan is men in Zuidland, zonder dat er een schot heeft geklonken.

Maar enkele kilometers verder komt het eerste oponthoud. Zuidlandse lichte tanks van een verkenningsskadron, dat blijkbaar de opdracht heeft, de opmars te vertragen, laten zich plotseling horen. Bovendien wordt van links mitrailleurvuur ontvangen. Een brug over een snelstromend riviertje is opgeblazen. Maar onze mannen laten zich in hun opmars niet remmen. Zij rukken op, en wanneer haastig een batterij veldartillerie in stelling komt zijn de Zuidlandse tanks snel verdwenen. De genie heeft inmiddels een noodbrug geslagen. De eerste krijgsgevangenen worden binnengebracht.

Zoals het op dit punt ging, zo ging het overal langs onze Zuidgrens. Op het ene punt werd meer weerstand ondervonden dan op het andere, maar hoe dan ook, onze infanterie, gesteund door artillerie en cavalerie, rukte op alle punten onweerstaanbaar op en was weldra diep Zuidland binnengedrongen.

Wij konden ons daarvan persoonlijk overtuigen, toen wij Donderdagmorgen naar het Zuidlandse stadje Tecklenburg reden, een tiental km ten Zuiden van de grens. Onderweg haalden wij voortdu-

In de schaduw van de machtige Centurion wordt even de maaltijd gebruikt



rend Noordlandse colonnes in, welke ongehinderd Zuidwaarts gingen. Zelfs uit de lucht werd op hen geen aanval ondernomen.

Onze tocht vervolgend via Lengerich naar Iburg, kwamen wij dichterbij de voorste lijn. Hier ging de infanterie nog met de nodige veiligheidsmaatregelen voorwaarts en op verscheidene plaatsen zagen wij goed gecamoufleerde Centurions opgesteld, gereed om de infanterie te helpen bij haar opmars.

Hoewel het geruime tijd stortregende - het water viel werkelijk bij bakken uit de hemel - bleef de infanterie voortdurend in beweging, met slechts één doel voor ogen: zo diep mogelijk Zuidland binnen te dringen.

Bij Iburg passeerden ons in snelle vaart onderdelen van de zesde Britse Tankdivisie, kenbaar aan haar embleem, de gebalde vuist, welke men op alle voertuigen aantreft. Self propelled guns (17-ponders) daverden naar het Zuiden, gevolgd door de machtige Centurions, welke kennelijk van het slechte wegdek en de smalle wegen weinig hinder ondervonden.

Onderhoud met divisie-commandant

IN het stadje Hilter, Oostelijk van Iburg, ontmoetten wij toevalligerwijze de commandant 4e Divisie, generaal-majoor Couzy, en de commandant 42 R. I., kolonel Blanken. Hoewel zij uiteraard volkomen door de gevechtsvoering in beslag werden genomen en zij vrijwel voortdurend met hun stafofficieren in conferentie waren, hadden zij toch nog gelegenheid, om ons enkele bijzonderheden te vertellen over de gang van zaken, de opmars betreffende. Beiden toonden zich zeer tevreden over de prestaties van onze troepen, die over de gehele lijn de gestelde doelen hadden bereikt. De moeilijke doortocht door het geaccidenteerde gebied van het Teutoburgerwoud was des nachts zonder al te veel oponthoud geschied en bij het aanbreeken van de dag zagen onze voorwaarts trekkende troepen vanaf de Zuidelijke hellingen de laagvlakte voor zich liggen.

Kolonel Blanken prees in het bijzonder de B-compagnie van het divisie-geniebataljon, die met zeer grote voortvarendheid over een rivier bij Gesmold in de nachtelijke duisternis een baileybrug had geslagen, welke zo tijdig gereed kwam, dat de opmars vrijwel niet werd vertraagd.

Een munitietrein wordt in snel tempo gelost door de mannen van de T.D. munitie compagnie



Natuurlijk reden wij even naar Gesmold en troffen daar sergeant Van Doorn uit Hengelo, die ons vertelde, dat men Woensdagavond om 22.00 uur met de bouw begon en de volgende morgen om 9.00 uur gereed was. Gewerkt werd bij het schijnsel van zaklantaarns en een enkele maal bij het licht van een in de omgeving geparkeerde vrachtwagen. Ondanks deze belemmerende omstandigheden was de 25 meter lange brug op tijd gereed, een prestatie, waarop de mannen van de genie met reden zeer trots waren.

Vrijdag stonden onze troepen aan de Eems

KILOMETERS ver Zuidland in moesten wij Vrijdag rijden om de infanterie in de voorste lijn te ontdekken. Onze 4e Divisie had zeer snelle vorderingen gemaakt en plaatsen als Tecklenburg, Lengerich en Iburg lagen reeds ver achter het front. In Lienen, oost van Iburg, troffen wij kolonel Raebel aan, commandant 43 R.I. De kolonel had niets dan lof voor de wijze, waarop de infanterie zich sedert Woensdagmiddag 12 uur voorwaarts had gewerkt. Zo snel ging de opmars, dat men het schema vaak een heel eind vooruit was. Zo had men Woensdagavond al de Zuidelijke hellingen van het Teutoburger woud in handen.

Dat het zo snel kon gaan is voor een zeer belangrijk gedeelte te danken aan de ondersteunende wapens, welke aan het regiment waren toegevoegd: tanks, genie en niet te vergeten de verbindingsdienst.

De tanks ruimen vijandelijke weerstandsnesten op, de genie sloeg bruggen als dat nodig was en de verbindingsdienst werkten ook tijdens de opmars prima. Verder Zuidwaarts gaande, ontdekten wij slechts enkele kilometers ten Noorden van de Eems, de commandopost van de commandant 432 B.I., ltn.-kolonel Sierksma.

Het waren Limburgse Jagers, welke hij net als verleden jaar bij Grand Repulse onder zijn commando had, knapen die niet voor één gat te vangen zijn. Hoewel zij slechts enkele uren rust en slaap hadden gekend, maakten zij op ons een frisse en montere indruk. Nu de voorwaartse beweging tijdelijk gestopt was voor de nodige consolidatie, groeven zij zich vol animo in en toonden zich, de vijand vlak bij wetend, uiterst waakzaam.

Als voorcompagnie fungeerde de G-com-



Over enkele ogenblikken gaat de opmars beginnen

pagnie. „Natuurlijk de G-compagnie”, zei overste Sierksma, en hij liet ons een lied lezen, dat de mannen van deze compagnie gemaakt hebben en dat eindigt met de woorden:

*„Geen dralen, geen falen, dat is onze leus,
Wij kennen geen moeheid, de vijand geen keus,
Vooruit dan nu, jagers der G-compagnie!”*

Enkele kilometers Zuidelijker kwamen wij in het bivak van deze befaamde compagnie. De C.C. was zelf niet aanwezig, maar zijn plaatsvervanger, luit. Op den Brouw, toonde ons de inmiddels aangelegde stellingen en vertelde ons het een en ander over de wijze, waarop de Limburgse Jagers zich in de afgelopen dagen hadden geweerd. Overigens was ook hij vol lof over de medewerking welke men van de ondersteunende wapens had ontvangen. Natuurlijk maakten wij er enkele plaatjes: soldaat I. Herrewijn en soldaat Smeets achter hun mortier, aan de rand van het aardappelland en een groep Limburgse Jagers aan de maaltijd. De gevechtsrantsoenen „5 in 1” bleken goede aftrek te vinden. Met boordevolle monden verzekerden de mannen ons, dat het best smaakte. Trouwens dat konden wij ook zo wel constateren.

Zeer vleiend

IN de vroege morgen omstreeks half vijf werden wij door een vriendelijke maar besliste hand gewekt. Wij blikten in het trouwhartige gelaat van een soldaat van de wacht, die tot ons sprak: „Het is half vijf, vaandrig. Tijd om op te staan.” Wij hebben de soldaat vriendelijk bedankt. Het is altijd prettig, als men de vijftig nadert, voor een vaandrig te worden aangezien

Daarna sliepen wij voorzichtig verder in onze tent, welke blijkens het inschrift f 1875,— heeft gekost. (codenr. 10.4710, aanmaak 1953).

Gesprek met Luit.-Generaal Opsomer

ZONDAGMORGEN, na de gebruikelijke ochtendbespreking in de commandopost van Staf 1 L.K. vonden wij luit.-generaal Opsomer bereid, ons enkele van zijn indrukken weer te geven. De generaal toonde zich zeer tevreden over de in de afgelopen dagen geleverde prestaties. Het ging soms zo snel, dat de scheidsrechters het tempo moesten afremmen.

„Tot dusver” — aldus de generaal — „verloopt alles naar wens. Ik ben bijzonder tevreden over de troep, en bij mijn bezoeken hier en daar heb ik de indruk gekregen, dat het moreel voortreffelijk is. Ondanks de vaak zeer slechte weersomstandigheden is de stemming overal prima en verscheidene bataljons hebben dan ook zeer goede prestaties geleverd. Zo kreeg ik van generaal Whistler een compliment voor het Garde-bataljon Grenadiers van 41 R.I., in verband met het optreden bij Telgte. Verder is ook 432 Bataljon Limburgse Jagers enkele malen met ere genoemd. Maar ook de rest van de infanterie, en met haar de ondersteunende wapens, heeft zich goed geveerd.”

„Kunt u nog iets zeggen over de actie van de komende dagen, generaal?”
„Ja, het is wel duidelijk dat onze voorwaartse beweging zeer spoedig zal worden hervat. Zaterdag heb ik al een tactische commandopost doen inrichten West van Glandsdorf, en Maandag gaat de gehele commandopost echelonsgewijs een flink stuk naar voren. Onze voorste troepen hebben de Eems op tal van punten overschreden, en de Genie is druk bezig bruggen te slaan over deze rivier zodat ook het zwaardere materieel snel kan volgen. Ons nieuwe aanvalsdoel is nu de Lippe en ik vertrouw dat wij dit doel even snel zullen bereiken als wij het de Eems deden”.

„Hoogstaand werk”, verricht door mannen van de Verbindingsdienst.

Generaal Opsomer verklaarde nog dat er in het algemeen, vergeleken bij vorig jaar, opnieuw vorderingen zijn gemaakt. Zo werd aan de camouflage zeer veel aandacht besteed. Ook het colonne-rijden was beter. Alleen moeten er aan denken bij het halthouden de weg volkomen vrij te maken, zodat het verkeer in beide richtingen ongehinderd kan doorgaan. De wagens moeten dus van de weg af, op zijpaden, bermen, erven van boerderijen e.d.

Voorwaartse beweging hervat

ZONDAG en Maandag, vaak in de stromende regen, maar met een opvallend goed moreel, hebben onze troepen de voorwaartse beweging hervat. Zij doorschreden het merendeels vlakke terrein tussen Eems en Lippe en reeds hadden enkele compagnieën een bruggehoofd over deze rivier gevormd, toen Generaal Gale, de algemeen leider van de oefening, het welletjes vond en „Battle Royal” Maandagmiddag te 16.00 uur voor geëindigd verklaarde. En zo behoort dan ook deze grote geallieerde herfstmanoeuvre weer tot het verleden.

Wanneer wij hier ter plaatse, zeer voorzichtig, een voorlopige conclusie mogen trekken, dan is het wel deze, dat de Nederlandse militairen het in deze internationale omgeving wederom goed hebben gedaan, en met eer het slagveld verlieten.

Van verschillende kanten, door zeer hoog geplaatste militaire autoriteiten, werd hun lof toegezwaaid voor de wijze, waarop zij hun taak hebben vervuld.

R.

Telefoontje met thuis

VOOR Mk. 2.70 kun je over de burgertelefoon naar huis bellen. Men spoedt zich daartoe naar een café en vraagt naar de „fern-spreker”, welke meestal in de huiskamer staat opgesteld. In het kwartier, dat je moet wachten, heb je alle gelegenheid, de aan de muur opgehangen familieportretten te bestuderen. De telefoon rinkelt: Arnhem aan de lijn. De stem van je vrouw, zo helder alsof ze in het huis er naast stond. „Waar zit je nou?” vraagt ze. „In Damme.” Meteen verwachten wij de barse stem van een centralist die ons aan de veiligheid herinnert.

„En waar telefoneer je nou?” gaat ze verder.

„In een café hier in de buurt.”

„Zo, zo, de heren kunnen het zeker wel withouten daar”
Kijk, van dat café hadden wij niet moeten spreken. Dat was geen ver-spreken, maar gewoon ver-spreken.

Gedurende de rest van de drie minuten moeten wij op verschillende manieren verzekeren dat wij een zeer degelijk leven leiden, alleen in café's komen om onze vrouw op te bellen, alleen koffie hebben besteld en iedere avond om negen uur naar bed gaan.
Het leven is soms moeilijk

Wie mist zijn horloge ?

Op 20 September j.l. werd nabij de Afd. Ontvangst van het 1e Voertuigenpark te Soesterberg een polshorloge gevonden. De rechtmatige eigenaar kan zijn uurwerk afhalen bij de Commandant van het 1e Voertuigenpark in de Dumoulin-kazerne te Soesterberg.

DAGORDERS

NA afloop van de geallieerde manoeuvre „Battle Royal” hebben Commandant 1 L.K. en Commandant 4 Div. dagorders aan de troep bekend doen maken.

De dagorder van Commandant 1 L.K. luidt:

„De grote manoeuvre Battle Royal is ten einde.

Ik kan daarbij tot mijn vreugde constateren, dat het vertrouwen, hetwelk ik in U allen heb gesteld, in geen enkel opzicht beschaamd is geworden.

Het is een zeer zware en moeilijke oefening geweest. De opdrachten, welke gij te vervullen kreeg, het terrein, de regen en de modder, hebben het uiterste van U geëist.

Maar met de taaië volharding, die ons Volk kenmerkt, hebt gij alle moeilijkheden overwonnen.

Gij hebt getoond, dat gij de vergelijking met Uw geallieerde wapenbroeders volkomen kunt doorstaan.

Ons Volk kan dan ook met recht volledig vertrouwen stellen in Uw prestaties.

Ik betuig U mijn dank voor hetgeen gij hebt gepresteerd en wens U een goede terugreis en behouden thuiskomst.”

De Luitenant-Generaal
Commandant 1e Legerkorps
A. T. C. OPSOMER.

De dagorder van Commandant 4 Div. luidt:

„Ik ben zeer verheugd bij het einde van „Battle Royal” U allen te kunnen zeggen, dat onze divisie haar vorig jaar verworven faam heeft bevestigd.

Door onafgebroken inspanning van hoog tot laag hebben we wederom getoond alles te kunnen volbrengen wat van ons kon worden gevraagd. Met de bereikte resultaten wens ik U van harte geluk. We kunnen voldaan huiswaarts gaan.”

De Generaal-majoor Divisie Commandant
J. H. COUZY.

